

Skleněný zvěřinec připravil režisér Klimsza

Ostrava - Po prastaré komedii lidových loutkářů nazvané V tureckém zajetí aneb Plodná lásky snaha, určené převážně dětskému divákovi, připravila Divadelní společnost Petra Bezruče v Ostravě další premiéru v nové sezoně.

Bude jí hra Skleněný zvěřinec známého amerického dramatika Tennessee Williamse, kterou autor napsal už v roce 1944 a znamenala jeho první velký tvůrčí úspěch a dokonce mu umožnila provozování psaní jako živnosti. Postavy ve Skleněném zvěřinci jsou typicky „williamsovské“: jsou osamělé, touží po lásce, jsou plné úporné a zoufalé sna-

hy po upřímné komunikaci, plné smutku nad pomíjivostí mládeže a krásy.

Režisér Janusz Klimsza a současně nový umělecký šéf u „Bezručů“ patří k našim současným předním divadelním tvůrcům.

Už před časem inscenoval tento opus v ostravské Komorní scéně Aréna a nyní se k němu po nedlouhém čase opět vrací. Proč?

„Na Skleněný zvěřinec jsme narazili před několika lety při hledání hry, která by postihovala problémy mladých. Pokusili jsme se ho „vykostit“ z reálií třicátých let a trochu nasytit a ,ot-

rávit' duchem dneška. A během určité doby jsme nabyli dojmu, že je to hra napsaná o době, kterou žijeme právě teď. Domnívám se, že má stále aktuální poselství. Hlavním důvodem, proč jsme znovu sáhli po tomto titulu, je především pravda uložená v této hře. Nezaměnitelná pravda o problematickém růstu dvacetiletých, ale také o trablech neúspěšného člověka v nelehké době,“ říká Janusz Klimsza.

Do čtyř postav obsadil Annu Cónovou j. h. (Amanda), Richarda Krajčá (Tom), Lucii Žáčkovou (Laura) a Michala Moučku (Jim). Výtvarníky scény a kostýmů jsou společně Marta Rosz-

kopfová a také Janusz Klimsza. „Doufám, že právě tato nová verze Skleněného zvěřince v pozměněném obsazení a s novým řešením mnoha situací na jevišti také obstojí. Rád bych, aby obstála jako zrcadlo nastavené době, jež je dynamická a která svými viry a turbulencemi občas vynese na povrch perlu, zrozenou uvnitř živého organismu,“ doplňuje Janusz Klimsza.

Součástí páteční premiéry, která se uskuteční od 19 hodin, je také výtvarný projekt Petra Lysáčka, jehož „show“ se uskuteční po představení v prostorách divadelní budovy.

BŘETISLAV UHLÁŘ

MORAVSKOSLEZSKÝ DEN, 21.9.2001, s. 11

Skleněný zvěřinec je hrou pro mladé

■ LADISLAV VRCHOVSKÝ

Symbolicky zahájil éru ve funkci uměleckého šéfa ostravské Divadelní společnosti Petra Bezruče (DSPB) herec, scenárista, příležitostně i dramaturg a scénograf, ale hlavně režisér Janusz Klimsza. V sobotu 21. září 2001 uvedla DSPB v jeho režii inscenaci hry Tennesseeho Williama Skleněný zvěřinec. Scénu a kostýmy vytvořili společně Marta Roszkopfová a Janusz Klimsza. V jednotlivých rolích vystoupili: Amanda - Anna Cónová j. h., Tom - Richard Krajčo, Laura - Lucie Žáčková, Jim - Michal Moučka.

Mluvíme-li o symbolice, pak proto, že DSPB má za cíl oslovení mladého diváka. Williamsův Skleněný zvěřinec je hrou, ve které se výrazněji než v kterékoli jiné objevují myšlenky, jichž má právě mladý člověk plnou hlavu. Ať už je to problém vztahu s rodiči, nebo hledání partnera pro život, či svého místa mezi ostatními lidmi a prosazení ve společnosti.

Anna Cónová v roli matky Amandy opět (po kolikáté již!)

přesvědčila, že patří mezi nejvýraznější herečky ostravské i vůbec celostátní divadelní scény. Strhující výkon z první půle hry, kde hraje frustrovanou, mužem opuštěnou a starostmi o děti sužovanou matku vrcholí v proměně ve druhé půli: na jevišti se objevuje okouzlující sexy žena, kterou nepoznává ani její vlastní syn Tom.

Tom v podobě, kterou mu vtiskl Richard Krajčo, jen rozmnožuje řadu vysoce kvalitních výkonů, které tento herec na scéně DPB odvádí. Dojemný ve svém vnitřním boji a znamenitý v hledání poloh vyjádření lásky k matce i vlastní sestře, dokonale dnešní typ jako vystřižený z prostředí ostravské Stodolní ulice. Laura Lucie Žáčkové, to je podivuhodně ukázněný a konzistentní herecký výkon. Uzavřená do světa zdravotně handicapované dívky, ukryvající se před světem, a přitom krásná a svůdná - jak známý protiklad! Právě na tomto výkonu je nejvýrazněji vidět režisérova práce s hercem.

Jim Michala Moučky je sice místy poněkud příliš americký typ mladého muže, přesto je M.

Anna Cónová a Richard Krajčo při svém hereckém koncertě v inscenaci hry Skleněný zvěřinec.
Foto Petr Hrubec

Moučka milý v okamžicích rozpaků nad gejzírem ženskosti, kterým jej zaplaví Amanda, i přesvědčivý a snad až příliš morálně příkladný v okamžicích pozvedání sebevědomí a posleze odmitnutí Laury.

Skleněný zvěřinec „bezručáků“, to je výborný nástup do nového období tohoto souboru, který k Ostravě patří, a který přesto bolestně hledá své místo na slunci. Snad je v této chvíli již našel.

Richard Krajčo dnes hraje ve Skleněném zvěřinci

Ostrava (mao) - Skleněný zvěřinec, jednu z nepopulárnějších inscenací na ostravské divadelní scéně 90. let, dnes nabízí Divadlo Petra Bezruče.

Klasické drama Tennessee Williama režiruje Janusz Klimsza a v hlavní roli vystupuje oblíbený Ri-

chard Krajčo. Inscenace se originálním způsobem dotýká života mládeže na periférii. Divadlo Petra Bezruče patří v současnosti k nejatraktivnějším scénám v republice. Od Skleněného zvěřince vede jeho dramaturgie k nedávno uvedenému Train-spottingu. Začátek je v 18 hodin.

MF Dnes 22. 10. 2003, S. C/11 K 26456P

Ostravští osloví mladé publikum

Ostrava - Ostravské Divadlo Petra Bezruče uvede dnes první premiéru sezony - inscenaci hry Skleněný zvěřinec od Tennesseeho Williamse. Režie se ujal nový umělecký šéf souboru Janusz Klimsza a zvolený titul má reprezentovat jeho dramaturgický plán. Cílem je totiž oslovit mladé, vysokoškolské publikum.

"Ve Skleněném zvěřinci se soustředíme na generační konflikt mezi sourozenci a jejich dominantní matkou, ale také na reflexi drogové závislosti a nezaměstnaných. Smysl divadla je podle mne v nastavení zrcadla společnosti, nikoliv ve vytváření přestetizované podívané," říká režisér, který je v Ostravě znám z autorských studiových inscenací VIP Childern (podle textů dánského punkového autora Morti Witzkiho) nebo Prorok Ilja (podle hry Tadeusze Slobodzianka).

Inscenaci Williamsovy hry Skleněný zvěřinec poprvé nastudoval Janusz Klimsza před více než třemi lety jako studentské představení na Janáčkově konzervatoři. Již tehdy, stejně jako nyní, se v hlavní roli objevil Richard Krajčo - nositel ceny Talent roku a výrazný představitel dalších rolí v Bezručově divadle, například Hamleta. "Inscenaci jsme zbavili dobových realit, chceme se ještě více přiblížit poetice ulice, realističtějšímu a naturalističtějšímu pojetí," dodává ještě Klimsza. V hlavních ro-

lích vystoupí i Anna Cónová, Lucie Žáčková a Michal Moučka. Text přeložil Milan Lukeš a scénou s kostýmy navrhli Marta Roszkopfová a Janusz Klimsza.

K dalším připravovaným titulům sezony patří tituly Ústa Micka Jaggera, Vančurovo Rozmarinové léto nebo Mladá garda v letech Jungle. Ústa Micka Jaggera (od Domana Nowakowského) budou reprezentovat současnou polskou dramaturgu. "Je to příběh o rodinné cestě dědy hipíka, syna bankéře a vnuka skejtaře a snowboardisty na koncert Rolling Stones. Text nabízí reflexi komunity hippies v éře reálného socialismu, jde tu i o fenomén marihuany," osvětluje Klimsza další kus ze svého dramaturgického plánu.

Zobrazení životního stylu současné mladé generace formou politické fantazy pak nabídne titul Mladá garda v letech Jungle od současných ruských tvůrců Alexeje Fadějeva a Viktora Jerofejeva.

Chybět u Bezručů nebude ani skandální text Wernera Schwaba Prezidentky. Ten tu charakterizují slovy: veleúspěšná hra o středověké chuti a domácí buchtě, liturgická mše v přímém přenosu z Vatikánu, náboženská dechovka, fekální majáles. "Hra dlouho odolávající ochotě dramaturgů a divadelních šéfů vůbec ji nasadit se nakonec stala po mnoho sezon megahitem vídeňského Burgtheatru," popisuje Klimsza.

MARTIN JIROUŠEK

Inscenace hry Skleněný zvěřinec má dnes premiéru v ostravském Divadle Petra Bezruče

Klimsza se vrací s Williamsem

Inspiruje nás život ulice, inscenace bude drsnější, svět se hodně změnil, říká režisér

Skleněný zvěřinec, hra významného amerického dramatika Tennessee Williamse, bude zítra v premiéře uveden v ostravském Divadle Petra Bezruče.

Ostrava - Se souborem Divadelní společnost Petra Bezruče ji nastudoval nový umělecký šéf této scény Janusz Klimsza. Skleněný zvěřinec již inscenoval před třemi léty v částečně podobném obsazení v Komorní scéně Aréna v rámci studijních prací konzervatoristů.

Současná podoba Williamsova dramatu bude opět jiná. "Kromě posunu obsazení v některých rolích, jsme se rozhodli Williamsův text ještě více přiblížit současnosti. V inscenaci objeví herci jiného naturelu než v dřívější verzi, přímo vyhraněné fyzické typy, dále se Zvěřinec přiblíží více k současné vlně takzvané cool dramatiky. Přibude více drsnosti, svět se totiž za tři a půl roku hodně změnil," vysvětluje proměnu Skleněného zvěřince Janusz Klimsza.

Inscenátoři se aktualizací textu pokusí zachytit ducha současné doby. "Snažíme se původní text ještě více 'očesat', vypustit z něj množství dobových narázek, zároveň jej chceme opřistit od klipové formy 40. let, kdy vznikl. Chceme jej posunout blíže ke klasické hře. Měl by sympatizovat se světem ulice, souznít s realitou a naturalismem dnešního mladého člověka," pokračuje režisér.

Jednou z motivací, proč se divadelníci rozhodli sáhnout po znovuuvvedení Skleněného zvěřince v Ostravě, je příznivý ohlas mladého publika. "Inscenace se v Aréně sice neuváděla čas-

VE SKLENĚNÉM ZVĚŘINCI OPĚT HRAJE RICHARD KRAJČO. Inscenace *Skleněný zvěřinec*, v níž vynikli studenti konzervatoře, včetně hereckého objevu *Richarda Krajčů*, se zítra v pozměně podobě objeví na scéně ostravského Divadla Petra Bezruče FOTO: MAFA - ALEXANDR SATINSKY

to, ale středoškolské publikum, kterému bylo určeno, si ji umělo vyhledat. Myslím, že současný divák je přesycen estetickým divadlem a raději uvítá inscenaci, v které najde obraz své doby."

V roli revoltujícího mladíka Toma se opět, jako v původním obsazení, objeví *Richard Krajčo*, který tuto roli považuje za to nei-

lepší, co doposud ve své krátké ale bohaté tvůrčí dráze vytvořil. "Ve Zvěřinci jsem 'beatnikem' konce 20. století, jsem básníkem, poslouchám skvělou hudbu, která ve hře zazní (například *Morcheeba*, *Freak Power*, *Underworld*, *Fatboy Slim*), kouřím marihuanu. Ve Zvěřinci žiju, tedy isem." uvádí herec na adresu své-

ho hrdiny, s nímž se výrazně ztotožňuje. Matku Toma ztvární hostující *Anna Cónová*, Lauri tentokrát hraje *Lucie Žáčková* a v roli perfekcionista Jima na scéně Petra Bezruče debutuje čerstvá posila souboru *Michal Moučka*.

Scény a kostýmy k inscenaci navrhli *Marta Roszkouřová* a *Ja-*

nusz Klimsza. Text hry přeložil *Milan Lukeš*. Součástí páteční premiéry bude také představení výtvarných artefaktů v chodbě k alternativní scéně Divadla Petra Bezruče, k Márnici, kterou vyzdobil *Petr Lysáček*. Premiéra Skleněného zvěřince bude v sedm hodin večer.

MARTIN JIROUŠEK

S uměleckým šéfem Divadla Petra Bezruče, režisérem Januszem Klimszou nejenom o právě začínající sezóně

Jeviště by mělo vyvolávat především polemiku

PETR DUBNICKÝ

OSTRAVA. Začínající sezóna v ostravském Divadle Petra Bezruče slibuje několik nevšedních zážitků v podobě řady zajímavých inscenací či doplňkových pořadů a akcí. Novým uměleckým šéfem, jenž současnou koncepci pro další směřování ostravského souboru připravil a který letos v této funkci vystřídal režiséra a herce Michala Przebindu, je – nejen v Ostravě – dobře známý režisér Janusz Klimsza. Ten na sebe v minulosti upozornil především spoluprací s polskými a českými divadly. Z jeho ostravských režií připomeňme aspoň divadelními kritiky velmi ceněnou inscenaci hry polského autora Tadeusze Słobodzianka Prorok

Ilja v Komorní scéně Aréna nebo jeho realizaci Mrožkovy Lásky na Krymu v Národním divadle moravskoslezském. S Januszem Klimszou jsem si také o jeho představách, směřování či novinkách týkajících se oblíbeného ostravského DPB povídal.

S jakým předsevzetím vstupuje Divadlo Petra Bezruče do nové sezóny?

Asi to nejdůležitější je, dostat sem mladého diváka. Ne snad, že by do DPB diváci nechodili – řadu měsíců tady bylo vyprodáno – ale chci, aby k nám přicházeli s pocitem, že se zde mluví o věcech, které jsou pro ně důležité, které se jich týkají, že tady existuje jakási platforma, že se můžou porvat o nějaký názor, nesouhlasit s

ním... Mým osobní úkolem je navíc vytvořit takové podmínky, aby soubor uvěřil ve smysluplnost práce se mnou i s hostujícími režiséry. Zkrátka aby to pro ně bylo výjimečné, tvořivé a zajímavé.

Co z toho tedy vyplývá pro hlavní koncepci další umělecké činnosti divadla?

Koncepce je závislá na adresátovi. Mělo by to proto být divadlo především pro mladého diváka. Chceme reflektovat současnou dobu, vyvolávat diskusi. Paleta našich představení by měla být dost pestrá – námětově i stylově.

Na co se diváci mohou těšit?

Začínáme rodinnou pohádkou na motivy lidových loutkových her nazvanou v Tu-

reckém zajetí. Ještě v září uvedeme premiéru klasické hry Tennessee Williamse Skleněný zvěřinec, která je však jakoby naroubovaná na dnešní dobu. Dalším titulem je Mladá garda v letech jungle. Podobně jako Zvěřinec také Mladá garda je přenesena do současnosti. Rodinnou podívanou pro všechny slibuje známé Vančurovo Rozmarné léto. Titul určený pro náš komorní prostor zvaný Márnice se jmenuje Prezidentky od rakouského dramatika Wernera Schwaba. Bude to pokus poměřit se se současným světovým dramatem. Formálně se jedná o frašku, spojení s dechovkou, taková ta lidová populární zábava, ovšem viděna v šíleně ostrém světle. Poslední inscenací v nabídce té-

to sezóny jsou Ústa Micka Jaggera. Jak se domnívám, bude mít u nás dokonce světovou premiéru. Hra polského dramatika Nowakowského představuje spíše komičtější polohu. Většina věcí je zaměřena na mladého diváka, čili i dramaturgie je taková ostřejší.

Co vás tolik láká na uvádění spíše netradičních či dokonce kontroverzních inscenací?

Myslím si, že by divadlo mělo vyvolávat polemiku. To je prostředek k diskusím. Každý vidí svůj obraz světa trochu jinak, já ho vidím jako něco dynamického, jako něco, co se proměňuje. A také divadlo by mělo nést znak doby. Proto se přikláním k věcem novějším a často také diskutabilním.

Režisér Janusz Klimsza při zkoušce. Foto: Josef Hradil

Divadelní společnost Petra Bezruče připravila další zajímavou premiéru

Skleněný zvěřinec podle Klimszy

BRETISLAV UHLÁŘ

OSTRAVA. Po prastaré komedii lidových loutkářů nazvané **V tureckém zajetí aneb Plodná lásky snaha**, určené převážně pro dětského diváka, připravila Divadelní společnost Petra Bezruče v Ostravě další premiéru v nové sezóně.

Bude jí hra **Skleněný zvěřinec** známého amerického dramatika Tennessee Williamse, kterou autor napsal už v roce 1944 a znamenala jeho první velký tvůrčí úspěch a dokonce mu umožnila provozovat psaní jako živnost. Postavy ve **Skleněném zvěřinci** jsou typicky „williamsovské“: jsou osamělé, touží po lásce, jsou plné úporné a zoufalé snahy po upřímné komunikaci, plné smutku nad pomíjivostí mládeže a krásy.

Režisér Janusz Klimsza a současně nový umělecký šéf u „Bezručů“ patří k našim současným předním divadelním tvůrcům. Už před časem inscenoval tento opus v ostravské Komorním scéně Aréna a nyní se k němu po nedlouhém čase opět vrací. Proč?

„Na **Skleněný zvěřinec** jsme narazili před několika lety při hledání hry, která by postihovala problémy mladých. Pokusili jsme se ho

Anna Cónová, Lucie Žáčková a Richard Krajčo ve hře **Skleněný zvěřinec**, jehož premiéra se uskutečnila už pozítří v Ostravě.
Foto: Petr Hrubec

„vykosit“ z reálií třicátých let a trochu nasytit a „otrávit“ duchem dneška. A během určité doby jsme nabyli dojmu, že je to hra napsaná o době, kterou žijeme právě teď. Domnívám se, že má stále aktuální poselství. Hlavním důvodem, proč jsme znovu sáhli po tomto titulu, je především pravda uložená v této hře. Nezaměnitelná pravda o problematickém růstu dvacetiletých, ale také o trablech ne-

úspěšného člověka v nelehké době,” říká Janusz Klimsza. Do čtyř postav obsadil Annu Cónovou j. h. (Amanda), Richarda Krajča (Tom), Lucii Žáčkovou (Laura), a Michala Moučku (Jim). Výtvarníky scény a kostýmů jsou společně Marta Roszkopfová a také Janusz Klimsza.

„Doufám, že právě tato nová verze **Skleněného zvěřince** v pozmeněném obsazení a s novým řešením mnoha situa-

cí na jevišti také obstojí. Rád bych, aby obstála jako zrcadlo nastavené době, jež je dynamická a která svými víry a turbulencemi občas vynese na povrch perlu, zrozenou uvnitř živého organismu,” doplňuje Janusz Klimsza. Součástí páteční premiéry, která se uskuteční od 19 hodin, je také výtvarný projekt Petra Lysáčka, jehož „show“ se uskuteční po představení v prostorách divadelní budovy.

SONDA DO RODINNÉHO ŽIVOTA. Anna Cónová v sugestivní roli matky mladého rebela Toma v podání Richarda Krajča, to jsou hrdinové všedního dne v dramatu *Skleněný zvěřinec*, který v ostravském Divadle Petra Bezruče v pátek nastudoval Janusz Klimsza FOTO: MAFA - ALEXANDR SATINSKY

Recenze

Williams jako syrová zpověď

Divadlo reflektující společenské dění, autorské divadlo, které vrací na jeviště syrová zákoutí života, takový je *Skleněný zvěřinec*, hra amerického dramatika Tennesseeho Williamse, v novém nastudování režiséra Janusza Klimszy.

Inscenace vyžadující silné herecké individuality přináší popisnější projev mladé herecké generace: Richard Krajčo (Tom), Lucie Žáčková (Laura), Michal Moučka (Jim) versus zkušená persona Anna Cónová (matka

Amanda). *Zvěřinec* tak nabízí napětí vycházející z kontrastu generičního konfliktu i ze snahy po vzájemném pochopení. Nebo dokonce vzájemné prolínání se mládí, bláhovosti a životní zkušenosti.

Charakteristický minimalismus v scénografickém řešení (výprava Marta Roszkopfová a Janusz Klimsza), nenápadnost a příznačnost omšelého prostředí, průměrnost, šedost a banálnost prostředí bytu nebo skříně, sociální specifika (regály, py-

ramidy krabic, omšelé a zastaralý nábytek). Téměř neorealisticke zachycení tragédie podporuje shazování případné teatralnosti a vstupující komentář Toma. Rozhodující část dramatického konfliktu se odehrává v přísném realistickém napodobení intimního prostředí v pokoji bez elektřiny. Zapálené svíce tak akorát slouží k určení polohy herce, a umožňují náročnou souhru s detaily osvětlených tváří. Rozhovor optimisticky založeného Jima se zakřiknutou Lau-

rou patří k vrcholům inscenace. Z trestí textu vyniká Williamsův hluboký smysl pro neštěstí osamělého člověka a krutou rozporuplnost životní reality. Tady někde se Klimszův *Skleněný zvěřinec* vymyká jen pouhé inscenaci přibližující svět zavírovaný stále aktuálními problémy o smyslu existence mladých lidí.

Divadelní společnost Petra Bezruče. Tennessee Williams: *Skleněný zvěřinec*, režie Janusz Klimsza. Premiéra 21. září.

MARTIN JIROUŠEK

V Ostravě má premiéru Skleněný zvěřinec

Táňa Artušenková

Hru známého amerického dramatika Tennessee Williamse **Skleněný zvěřinec** uvede v pátek jako svou druhou premiéru Divadelní společnost Petra Bezruče v Ostravě.

Režisérem je nový umělecký šéf této společnosti Janusz Klimsza. „Tuto hru norežírují poprvé. Nastu-

doval jsem ji zprvu se studenty ostravské konzervatoře. Při inscenaci jsme se snažili hru oprostít od 40. let, o nichž byla napsána, a nasytit ji duchem dneška. A najednou se nám zdálo, že je opravdu napsána o době, již žijeme právě teď,“ řekl Klimsza.

Podle něj má stále aktuální poselství pravda, která je v této inscenaci. Je o problematickém růstu dvacetiletých, ale také o trablech neúspěš-

ného člověka v nelehké době. „Rád bych, aby nově nastudovaná hra obstála jako zrcadlo nastavené době,“ doplnil Klimsza.

Postavy hry jsou totiž typicky Williamsovské, to znamená, že jsou osamělé, touží po lásce, jsou plné úporné a zoufalé snahy po upřímné komunikaci, plné smutku nad pomíjivostí mládí a krásy a zároveň určitým způsobem vyřazené, vymykají

se běžně přijímaným modelům normativní morálky.

Revoltujícího mladíka Toma hraje Richard Krajčo, jeho matku Amandu Anna Čonová, Lauru Lucie Žáčková a Jima Michal Moučka. Součástí páteční premiéry bude také představení výtvarných artefaktů Petra Lysáčka.

Začátek představení v Divadle Petra Bezruče je v 19 hodin.